

Forfatter: Sthen, Hans Christensen

Titel: En anden Regel at skicke sig der effter i gode Sæder

Citation: Sthen, Hans Christensen: "En anden Regel at skicke sig der effter i gode Sæder", i Sthen, Hans Christensen: *En liden Vandrebog*, udg. af JENS LYSTER ; JENS HØJGARD , Det Danske Sprog- og Litteraturselskab, C.A. Reitzel, 1994, s. 88. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-sthen01val-shoot-workid65456/facsimile.pdf> (tilgået 29. april 2024)

Anvendt udgave: En liden Vandrebog

Om du end der offuer skulde lide spaat,
 Thi aldrig er nogen saa forstandig oc vjß,
 At hannem aff alle kand giffuis prijß.

[53] 15v **En anden Regel at skicke sig der effter**
 i gode Sæder.

DEt siges at være en vjser Mand,
 Der sin sag regerer met skel oc forstand,
 5 En Daare vilde gierne oc kand det ey,
 Thi hans Sind oc Mod vil icke den Vey:
 Mod Gud duer ingen Velde eller Mact,
 Thi er det tid at fare varlige oc sact,
 Huad Gud icke selff bestille vil,
 10 Der giffuer hand heller ingen Lycke til:
 16v Er det aff Gud, da haffuer det genge,
 Er det mod Gud, da varer det ey lenge,
 Derfor haff Gud paa din side,
 Saa kand dig mtet skade eller qujde.
 15 At det gaar ilde til alle stæde,
 Det seer vel mange oc det begræde,
 Men faa ere der hælpe vil,
 At det kunde gaa noget bedre til.
 All Verdsens Handel er omskiftelig,
 20 Huo det vil acte grandgiffuehg,
 Ingen Ting bliffuer lenge ved et paß,
 16v Men vendis om som et Timeglæß,
 Denne Verden løber flux om oc om,
 Den i Dag er ond, kand i Morgen bhffue from,
 25 Den i Dag siunis den beste at være,
 I Morgen kand hand sig forkære:
 Det nu nedbrydis haffuer andre opbygd,
 Oc meente det skulle saa staaet fast oc trygd,
 Nu bygger wi igien flux andet op,
 30 Om et stund bliffuer der aff huercken rod eller top,

Intet bliffuer noget, oc noget bliffuer intet igien,
 Saa gaar al Verdens Herlighed hen.

17r Den som aldrig aff det sure momie swe,
 Hand veed oc icke huor til det søde kand dwe:
 35 Huo aff det onde icke beet oc bareket er,
 Det gode kand hand ey heller haffue kær,
 Saa haffuer det mangens Vjsdom forøgt,
 At hand baade det gode oc onde haffuer forsøgt,
 Huor til duer en wforsøgter Mand,

40 Der huercken go eller gabe kand,
 Men den som meget haffuer fristet i Liffue,
 Hand veed oc andre gode Raad at giffue:
 En forsøgter Mand er god at gæste,

17v Haffuer ieg altid hørt aff de bæste,
 45 En Hiemfødning oc den som mtet got veed,
 Aff hannem faar mand oc rynt beskeed:
 En flittig Mand vil Gud hielpe fram,
 En vankundig forsømmelig gaar tilbage met skam
 Gud giffuer alt got til klæde oc Fode,

50 Dog vil hand wi skulle haffue Arbeyd oc mode,
 Læde giffuer ingen Lon vden Last,
 Sagde Broder Ruß, thi arbeydede hand fast,
 Aff en liden Nod, bliffuer en Hassel bleg,
 Aff et Agerne, en stor oc stercker Eeg,

18r Aff et lidet Barn, en lærder Mand.
 Om hand i Vngdom holdis til forstand.
 Naar du gaar ind ad nogen mands Dor,
 Dette at betæncke dig flittelige bor,
 At du dig saa skicker i ære oc Dyd,

60 Saa de icke faar til dig Lack eller lyd,
 Men kand sige dig effter naar du est hen,
 Her vaar hand saa hand maa komme igien,
 Oc haffuer holt sig hoss oss venlig oc vel,
 At ingen kand andet sige met skæl.

65 O huad det er saa i Verden vel leffæet.

- 68v Naar en finder saadant paa sin Ryg skreffuet,
 Naar een saa lucker Dorren effter sig,
 Saa hand tør hende igien oplade dristelig,
 Men naar de siger der tuert imod,
 70 Den Fandens Skaleck hand bliffuer aldrig god,
 O huad det saa ilde leffuet monne være,
 Saadant et Rycete fra Huset at bære,
 Met Villighed oc Tienstactighed,
 Vinder du meer, end met hastighed,
 75 Thi daarlig hastighed oc Stiffindighed,
 Helper dig intet til Lycksalighed:
 81r Huilcken der ey kand fire oc hale,
 Oc handle varlig i Gierning oc Tale,
 Oc holde aff Veyen, oc heller vige,
 80 End trætte met den ey er hans lige,
 Hand taber vist Marcken met skam oc spot,
 Oc giffuer ham paa det sidste meer ont end got,
 Buck Broder, oc lad offuergaa,
 Naar Vold oc Mact gaar for Rættens at staa,
 85 Mod en stercker Mur met sit Hoffuet at løbe,
 Bader mand intet paa, huo det vil proffue:
 Naar *Vold* gaar for Rættens hen,
 91v Da er det bedre at være Herre end Suend.
 Maadelig Lycke er alsombest,
 90 Oc saa en rolig Sansuttighed dernæst,
 Oc frycte saa Gud vær glad oc fro,
 Det er det beste vilt du mig tro:
 Haffuer du din nodtorffige opholt met ære,
 Oc den dig viss oc fast mon være,
 95 Begær intet meer, men lad dig noye,
 Met den Lycke Gud monne dig tilføye:
 Leff vel der aff, tacke Gud, oc vær glad,
 Thi hoss offuerrlodig Lycke er affuind oc Had,
 92r Far vel met dine Venner, far vel met dig selff,
 100 Befåle saa Gud baade Luff oc Stel.

Stor ære er at tie, oc tale i tide,
 Huo det kand, maa vel en vjß Mand hede:
 O huilcken en nyttig ting det er,
 Huo altid Vjßdom hoss sig bær,
 105 Oc handler alting met Raad oc maade,
 Det kand hannem i Verden meget baade:
 Lad Skæl oc Fornufft regære dig,
 Oc ey Hastighed eller Vrede skendelig:
 Saadant Exempel skalt du tage fast,
 120 Aff Gud, thi hand gjør intet met hast.
 Huad mand met falskhed oc Synd faar,
 Det flux igien met Sorgen bortgaar,
 Derfor huad Gud oc Lycken vil tilfoye,
 Det er nock, lad dig der met noye:
 115 Nogen komst du til Verden min Ven,
 Nogen skalt du her fra igen,
 Huad hjælper dig da Gods oc Penninge dine,
 Om du skulde brende i Helffuedis Pjne.

Behüte Gott alle trewe Herten.

[54] 124 **Om Døden, en nyttig Betæn-**
ckelse oc Regel.

AUGUSTINUS.

*Communis est mortis via, beatus igitur
qui præcebit.*

5 HVi frycter du dig *Menniske* saa saare at dø,
 Du est dog her paa saadan en O,
 At du kommer aldrig leffuendis hen,
 Betænck det vel min gode Ven,
 10 Oc om du end kunde leffue et Aar eller Tj,
 126 For Døden est du dog icke frj,
 Baade Dag oc Nat hand hoss dig staar,